

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

(назва інституту/факультету)

Кафедра АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»
(назва програми)

Спеціальність 035 Філологія
(вказати: код, назва)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)

факультет іноземних мов

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська мова
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: к.ф.н., асистент Ковалиук М. В.
(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) http://english.chnu.edu.ua/?page_id=8&lang=uk

Контактний тел. **58-48-69**

E-mail: **m.kovaliuk@chnu.edu.ua**

Сторінка курсу в Moodle <http://e-learning.mel.chnu.edu.ua/>

Консультації за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Вступ до спеціальності» є необхідним компонентом підготовки студентів-філологів, що навчаються за спеціальністю «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)». Навчальна дисципліна призначена для вивчення філології як сукупності наук, які вивчають культуру народу, виражену в мові та літературній творчості. Філологія – це наука про класифікацію усіх словесних витворів певної національної мовленнєвої культури. Об'єктом філології є мова. Предмет філології – текст та його смисл. Філологія включає в себе такі самостійні науки, як культура мови, мовознавство, літературознавство, етнографія, фольклористика і пов'язана з національною культурою: мовою, літературою, історією, філософією і мистецтвом.

2. Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів-філологів лінгвістичне розуміння природи та закономірностей функціонування мови, вміння виокремлювати ключові поняття і аспекти проблематики курсу, самостійно та творчо опрацьовувати навчальну та наукову літературу, критично ставитись до теоретичних положень вітчизняних та зарубіжних філологів.

3. Завдання :

- надати студентам уявлення про філологію як комплексну гуманітарну науку;
- надати студентам уявлення про специфіку педагогічної та перекладацької праці, специфіку організації навчального та перекладацького процесу;
- вивчити лінгвокультурологічні реалії та характерні риси літератури англійськомовних країн: Великобританії та США;
- надати студентам уявлення про науково-дослідну роботу та методи лінгвістичних досліджень.

Обов'язкова дисципліна «Вступ до спеціальності» забезпечує досягнення таких компетентностей з освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова (німецька/французька)» за спеціальністю 035 Філологія, I рівня (бакалавр):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

4. Пререквізити. Студент повинен проходити курси Історії англійської мови, Вступ до мовознавства, які підвищують ефективність засвоєння даної дисципліни.

5. Результати навчання. Студент по закінченні курсу повинен **знати:** визначення та предмет дослідження філологічних дисциплін, специфіку педагогічної та перекладацької

праці, специфіку організації навчального та перекладацького процесу, основні методи лінгвістичних досліджень; **вміти** розкрити лінгвокультурологічні реалії та характерні риси літератури англomовних країн: Великобританії, США.

Програмні результати навчання з дисципліни передбачають:

ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефаківцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПР 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПР 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПР 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності

6. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Вступ до мовознавства» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим Perezарухуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;

- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;

-тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й Perezарухування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,

-освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),

-семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),

-літні /зимові школи тощо.

3. Опис навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Філологія. Специфіка роботи педагога та перекладача.

Тема 1. Філологія як комплексна гуманітарна наука. Філологічні дисципліни. 1. Що таке філологія? 2. Історія філології. 3. Функції мови. 4. Культура мови. 5. Мовознавство. 6. Літературознавство. 7. Фольклористика. 8. Етнографія.

Тема 2. Специфіка педагогічної роботи. 1. Суть педагогічної діяльності, основні види, специфіка. 2. Структура педагогічної діяльності вчителя. 3. Педагогічна і гуманітарна культура. 4. Професійно значимі якості педагога. 5. Професійна компетентність педагога.

Тема 3. Специфіка роботи перекладача. 1. Професія перекладач. 2. Моральний кодекс перекладача. 3. Етика перекладача. 4. Кодекс професійної етики Асоціації перекладачів України.

Тема 4. Специфіка організації навчального процесу. 1. Особливості педагогічного процесу у вищому навчальному закладі. 2. Форми організації навчання у вищому навчальному закладі. 3. Особливості організації самостійної роботи студентів.

Тема 5. Специфіка організації перекладацького процесу. 1. Виникнення перекладу. 2. Предмет перекладу. 3. Перекладацькі універсалії. 4. Види перекладу та етапи роботи над ними. 5. Проблеми професійної підготовки перекладачів.

Тема 6. Рубіжний модуль-контроль.

Змістовий модуль 2. Лінгвокультурологічні реалії та характерні риси літератури англomовних країн.

Тема 1. Лінгвокультурологічні реалії англomовних країн. Великобританія. 1. Історичні реалії. 2. Географічні реалії. 3. Культурні реалії.

Тема 2. Лінгвокультурологічні реалії англomовних країн. США. 1. Історичні реалії. 2. Географічні реалії. 3. Культурні реалії.

Тема 3. Характерні риси літератури англomовних країн. Великобританія. 1. Особливості літератури Великобританії. 2. Творчість письменників-класиків.

Тема 4. Характерні риси літератури англomовних країн. США. 1. Особливості літератури Великобританії. 2. Творчість письменників-класиків.

Тема 5. Рубіжний модуль-контроль.

Змістовий модуль 3. Науково-дослідна робота студента.

Тема 1. Науково-дослідна робота студента. 1. Організація науково-дослідної роботи студентів. 2. Кваліфікаційні роботи: послідовність виконання курсової (магістерської) роботи, підготовка до захисту та захист курсової (магістерської) роботи. 3. Публікації студентів. Наукова стаття, тези доповідей, реферат.

Тема 2. Методи лінгвістичних досліджень. 1. Поняття методології, методу та методики. 2. Рівні методів наукових досліджень. 3. Стисла характеристика основних загальнонаукових методів пізнання: методи емпіричного дослідження, методи, що використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівні дослідження, методи, що використовуються на теоретичному рівні дослідження, методи метатеоретичного рівня.

Тема 3. Рубіжний модуль-контроль.

Тема 4. Підсумковий модуль-контроль. Залік.

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1-й	1-й	3	90	30				60		залік
Заочна	1-й	1-й	3	90	8				82		залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових	Кількість годин
-----------------	-----------------

модулів і тем	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Філологія. Специфіка роботи педагога та перекладача											
Тема 1. Філологія як комплексна гуманітарна наука. Філологічні дисципліни.		2				6		2				7
Тема 2. Специфіка педагогічної роботи		2				6		1				7
Тема 3. Специфіка роботи перекладача.		2				6		1				8
Тема 4. Специфіка організації навчального процесу		2				6						8
Тема 5. Специфіка організації перекладацького процесу.		2				6						8
Тема 6. Рубіжний модуль-контроль.		2										
Разом за ЗМ1	42	12				30	42	4				38
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Лінгвокультурологічні реалії та характерні риси літератури англomовних країн.											
Тема 1. Лінгвокультурологічні реалії англomовних країн. Великобританія.		2				5		1				8
Тема 2. Лінгвокультурологічні реалії англomовних країн. США.		2				5		1				8
Тема 3. Характерні риси літератури англomовних країн. Великобританія.		2				5						8
Тема 4. Характерні риси літератури англomовних країн. США.		2				5						8
Тема 5. Рубіжний модуль-контроль.		2										
Разом за ЗМ 2	30	10				20	34	2				32
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 3. Науково-дослідна робота студента.											

Тема 1. Науково-дослідна робота студента.		2				5		1				6
Тема 2. Методи лінгвістичних досліджень.		2				5		1				6
Тема 3. Рубіжний модуль-контроль.		2										
Тема 4. Підсумковий модуль-контроль. Залік.		2										
Разом за змістовим модулем 3	18	8				10	14	2				12
Усього годин	90	30				60	90	8				82

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Наука як сфера людської діяльності.
2	Філологічні дисципліни.
3	Закономірності і принципи дидактики вищої школи
4	Сучасні дидактичні концепції.
5	Вищий педагогічний навчальний заклад і організація навчально-виховного процесу.
6	Інформаційні технології у перекладацькій діяльності
7	Перекладацька мораль і етика
8	Лінгвістичні методи дослідження
9	Психологія і технологія наукової творчості.
10	Література постмодернізму

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин Денна /заочна
1	Історія філології.	6/7
2	Структура педагогічної діяльності вчителя.	6/7
3	Моральний кодекс перекладача.	6/8
4	Кредитно-модульна система навчання	6/8
5	Проблеми професійної підготовки перекладачів.	6/8
6	Культурні реалії Великобританії	5/8
7	Культурні реалії США.	5/8
8	Творчість письменників-класиків Великобританії	5/8
9	Творчість письменників-класиків США.	5/8
10	Організація науково-дослідної роботи студентів.	5/6
11	Основні загальнонаукові методи пізнання	5/6

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Систематичність контролю реалізується в таких його видах: а) **поточний контроль**, який здійснюється у ході вивчення конкретної теми для визначення рівня сформованості окремої навички (вміння), якості засвоєння певної порції навчального матеріалу; б) **рубіжний контроль**, який проводиться в кінці модуля; в) **підсумковий контроль**, який реалізується після завершення відповідного ступеня навчання іноземної мови. **Поточний контроль** здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних занять. При виставленні балів за поточний контроль оцінці підлягають: рівень засвоєння теоретичних знань і навичок з тем, включених до змістових модулів; активність на лекційних заняттях, вибіркове усне опитування «з місця»; дискусійне обговорення питань; заслуховування презентацій, рефератів. **Рубіжний контроль** проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля (визначається як сума балів за всіма поточними формами контролю та бали за тестування). Змістовий модуль 1 має 30 балів, з них -25 балів за написання тесту, 1 бал – усна відповідь під час лекції. Змістовий модуль 2: 16 балів – тести, 1 бал – усна відповідь на лекції. Змістовий модуль 3 має 8 балів за тести, 1 бал – усна відповідь.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним практичних завдань, самостійної роботи та оцінці ступеня активності участі у лекційних заняттях. Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну, з якої складається залік, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (заліку) - до 40 балів.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- реферати;
- студентські презентації;

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерії оцінювання усних відповідей (презентацій) студентів у ході поточного контролю

Бали	Критерії
1	студент вичерпно висвітлює теоретично питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні і різноманітні приклади; вживає правильні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь
0,7-0,8	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти; наводить необхідні приклади, вживає правильні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь, проте у мовленні студента виявлено помилки
0,5-0,6	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах; наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь;

0,3-0,4	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах; наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь;
0-0,2	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь;

Критерії оцінювання тестових відповідей студентів у ході поточного та рубіжного контролю

1 правильна відповідь - 1 бал

ЗМ 1 – 25 тестів, ЗМ 2- 16 тестів, ЗМ 3 – 8 тестів

Критерії оцінювання рефератів

4 бали	всі вимоги до написання реферату виконані, зроблено короткий аналіз різних точок зору на дану проблему, логічно викладений матеріал, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, не містить плагіату
3 бали	вимоги до написання реферату виконані, зроблено короткий аналіз різних точок зору на дану проблему, логічно викладений матеріал, сформульовані висновки, проте тема розкрита неповністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, не містить плагіату
2 бали	вимоги до написання реферату виконані, зроблено короткий аналіз різних точок зору на дану проблему, однак тема розкрита неповністю, матеріал не повністю логічно викладений, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, містить до 10% плагіату
1 бал	вимоги до написання реферату в цілому виконані, однак тема розкрита неповністю, матеріал не повністю логічно викладений, неповністю дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, містить до 30% плагіату
0 балів	вимоги до написання реферату не виконані або реферат не виконаний у визначений викладачем термін або виконаний з порушенням норм академічної доброчесності

Критерії оцінювання відповідей студентів у ході підсумкового контролю

А. Оцінювання усних відповідей

Бали	за національною шкалою	Критерії
18-20	відмінно	Навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент наводить адекватні і різноманітні приклади; вживає правильні

		лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь.
14-17	добре	Відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки, наводить необхідні приклади, вживає правильні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь, проте у мовленні студента виявлено помилки
10-13	задовільно	Відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки, проте наводить недостатню кількість прикладів; наводить неповні дефініції, некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; у мовленні студента виявлено помилки.
0-9	незадовільно	Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У мовленні студента виявлено суттєві помилки.

Б. Оцінювання тестових відповідей

Кількість правильних відповідей	за національною шкалою
18-20	відмінно
14-17	добре
10-13	задовільно
0-9	незадовільно

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

(для 1-3, 5-6 курсів)

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за

		розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)														Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2					Змістовий модуль № 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
1	1	1	1	1	25	1	1	1	1	16	1	1	8	40	100

T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14 – теми змістових модулів №1, №2, №3.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Аверинцев С. С. Филология / С. С. Аверинцев // Лингвистический энциклопедический словарь. – М., 1990.
2. Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів / Бондар В. І. – К.: Вересень, 1996. – 129 с.
3. Булахловський К. Цікаве мовознавство / К. Булахловський. – Апріорі, 2019. – 200 с.
4. Журавська Л. М. Концептуальні умови управління самостійною роботою студентів у ВНЗ / Л. М. Журавська // Освіта та управління. – Т. 3. – 1999. – №2.
5. Закон України "Про вищу освіту" // Освіта. – 2002. – 20-27 лютого.
6. Іванишин В. Мова і нація: тези про місце і роль мови в національному відродженні України / В. Іванишин, Я. Радевич-Винницький. – Дрогобич: Відродження, 1994.

7. Казакова Т. А. Практические основы перевода / Т. А. Казакова. – Союз, Санкт-Петербург, 2008.
8. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства: Підручник / Ю. О. Карпенко. – Київ-Одеса: Либідь, 1991.
9. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение / В. Н. Комиссаров. – Энциклопедический терминологический словарь. – М., 2004.
10. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) / І. В. Корунець. – Вінниця: Нова книга, 2000.
11. Лихачев Д.С. Текстология / Д. С. Лихачев. – СПб., 2001.
12. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови) / С. Є. Максимов. – Lenvit, Київ, 2006.
13. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу.– Центр навчальної літератури, 2019. – 304 с.
14. Нелюбин Л. Л. Наука о переводе (история и теория с древнейших времен до наших дней) : учеб. пособие / Л. Л. Нелюбин, Г. Т. Хухуни. – М. : Флинта : МПСИ, 2006.
15. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика. Норма в термінології і мовна практика фахівців / С. Омельчук. – Києво-Могилянська академія, 2019. – 356 с.
16. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України від 02,06, 93 №161 // Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі.
17. Рябініна І. Мова як система / Ірина Рябініна, Володимир Глущенко, Юлія Ледняк. – Центр навчальної літератури, 2019. – 132 с.
18. Чеботарев П. Г. Перевод как средство и предмет обучения: Научно-методическое пособие / П. Г. Чеботарев. – М.: Высшая школа, 2006.
19. Чередниченко О. І. Про мову і переклад : мова в соціокультурному просторі, переклад як міжкультурна комунікація / О. І. Чередниченко. – К., 2007.
20. Чувакин А. А. Заметки об объекте современной филологии / А. А. Чувакин // Человек – Коммуникация – Текст. – Барнаул, 1999. – Вып. 3.
21. Чувакин А. А. О сущности филологического подхода к изучению творчества писателя / А. А. Чувакин // Творчество В. М. Шукшина в исследованиях филологов Алтайского государственного университета (1989-1999) // Сибирский филологический журнал. – 2002. – № 1. – С. 11-15.
22. Швейцер А. Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты / А. Д. Швейцер. – М.: Наука, 1988.
23. Щур Г. Теории поля в лингвистике / Г. Щур. – Либроком, 2016. 264 с.

5.2. Допоміжна

1. Аверинцев С. С. Похвальное слово филологии / С. С. Аверинцев // Юность. – 1969. – № 1.
2. Виссон Л. Синхронный перевод с русского на английский / Л. Виссон. – М., 2000. – С. 268-269.
3. Ганич Д. І. Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. – К.: Вища шк. Головне вид-во. 1985.
4. Голубовська І. Вступ до мовознавства / І. Голубовська. – Академія, 2016. – 320 с.
5. Гризун Л. Є. Дидактичні особливості сучасного комп'ютерного підручника / Л. Є. Гризун // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. – ХДПУ, 2000.
6. Гумбольдт В. Об изучении языков, или план систематической энциклопедии всех языков / В. Гумбольдт // Язык и философия культуры. – М., 1985.
7. Донець С. Л. Вступ до мовознавства: Практикум / С. Л. Донець, Л. І. Мацько. – К.: Вища шк., 1989.
8. Еверетт Деніел Походження мови. Як ми навчилися говорити. – Наш формат, 2019.
9. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства / І. В. Корунець. – Вінниця: Нова книга, 2008.

10. Ковалюк М. В. Моделювання доменів вираження концепту LANGUAGE в британському публіцистичному дискурсі на основі показника χ^2 / М. В. Ковалюк. – Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія. Чернівці : Рута, 2021. Вип. 831-832. С.105-114.
11. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства / М. П. Кочерган. – К.: Академія, 2000.
12. Кудрянт З. Н. Система освіти в Україні / З. Н. Кудрянт // Педагогіка. Навч. посібник. – Одеса: ПДПУ, 2001. – С. 55-56.

6. Інформаційні ресурси

1. Беседіна Є. В. Концептуальна модель професійної підготовки конкурентоспроможних перекладачів в умовах диверсифікації вищої освіти [Електронний ресурс] / Є. В. Беседіна. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pfto/2009_3/files/ped_2009_03_07_Besedina.pdf.
2. Вищий педагогічний навчальний заклад і організація навчально-виховного процесу в ньому [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/10810420/pedagogika/vischiy_pedagogichniy_navchalniy_zaklad_org_anizatsiya_navchalno-vihovnogo_protsestu_nomu#836
3. Загальні питання мовознавства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1439022148044/dokumentoznavstvo/zagalni_pitannya_movoznavstva
4. Закономірності і принципи дидактики вищої школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://npu.edu.ua/!e-book/book/html/D/ispu_kiovist_Ficyla_Pedagogika_VSh/560.html
5. Іваницька Н. Б. Формування перекладацької компетенції в аспекті використання новітніх інформаційних технологій [Електронний ресурс] / Н. Б. Іваницька // Електронне наукове видання матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної конференції "Гуманізм та освіта". – Вінниця, 2006. – Режим доступу : <http://conf.vstu.vinnica.ua/humed/2006/txt/06inbnit.php>.
6. Кредитно-модульна система організації навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://udhtu.com.ua/index.php?p=110>
7. Мовознавство. Науково-теоретичний журнал інституту мовознавства ім. О. О. Потебні та українського мовно-інформаційного фонду НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.movoznavstvo.org.ua/>
8. Моральний кодекс перекладача [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://textprom.com/morral-codex.html>
9. Особлива перекладацька етика [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://textprom.com/etuka.html>
10. Competences for Professional Translators, Experts in Multilingual and Multimedia Communication [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/dgs/translation/programmes/emt/key_documents/emt_competences_translators_en.pdf.
11. Klaudy K. The Role of Translation Theory in Translator Training [Електронний ресурс] / K. Klaudy. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/dgs/translation/programmes/emt/conferences/2006_2008/emt2006_handout_klaudy_en.pdf.
12. Newmark P. Non-literary in the Light of Literary Translation [Електронний ресурс] / P. Newmark // The Journal of Specialized Translation. – 2004. – Issue 01. – P. 8-13. – Режим доступу : http://www.jostrans.org/issue01/art_newmark.php.
13. Rubrecht Brian G. Knowing Before Learning: Ten concepts students should understand prior to enrolling in a university translation or interpretation class [Електронний ресурс] / Brian G. Rubrecht // Translation Journal – 2005. – Vol. 9. – No. 2. – Режим доступу : <http://translationjournal.net/journal//32edu.htm>.
14. Tinsley Royal L. Guidelines for College and University Programs in Translator Training [Електронний ресурс] / Royal L. Tinsley // ADFL Bulletin – 1973. – Vol. 4. – No. 4. – P. 15-

21. – Режим доступа: http://www.adfl.org/cgi-shl/docstudio/docs.pl?adfl_login&xurl=adefl_bulletin_d_adfl_4_4_15.
15. Чувакин А. А. Основы филологии Учебное пособие / А. А. Чувакин. – М. : Флинта : Наука, 2011.